

Giverglede, Frolandswing, fantasien

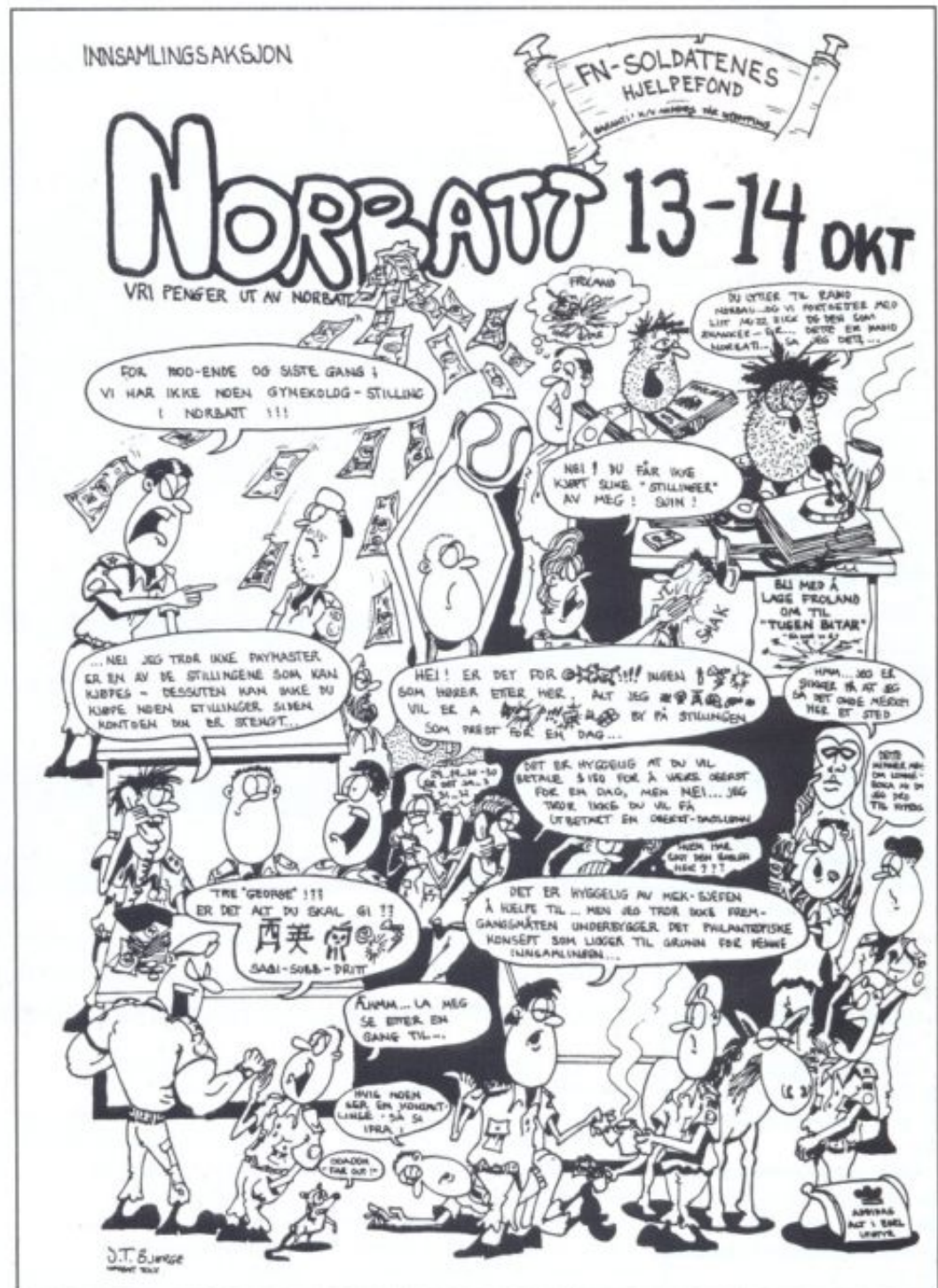
Hva vi snakker om? Den store innsamlingsaksjonen, så klart! Den helgen da hele NORBATT gikk av skaffet for å samle inn penger til FN-soldatenes hjelpefond. Det vil si, det var vel ikke formålet som var det viktigste - men måten det ble gjort på. For en stakket stund kunne man - ved å grave litt i lommeboka - få en del av sine innerste ønsker oppfylt!

Som å få sprengte platene med Frolandswingen til himmels - for den nette sum av 2280 dollar! Og det ønsket fikk mek-troppen oppfylt (med 15 kg TNT) på Hasbani skytebane den 3. november. En stor dag i troppens historie!

Men hevnen er søt. Den kjente bevegelsen "Frolandswingens Venner" sørget for lusne \$ 100 for at svingen opp til mek-leiren ble hetende Frolandswingen!

Ellers haglet det med gode innfall og utfall. Befal av alle grader ble "kjøpt" til oppdrag som side-mann på septikbil, IQ-vakt, vakt ved vannhull, skopussere for en dag, kjøkkenvakt og så videre.

Budene strømmet også inn til det travle sekretariatet i Radio NORBATT på glødende telefonlinjer. Folk bød villig vekk på å få være bataljonssjef for en dag (gikk til NMC for \$ 2040!), for at BN-staben skulle gå Saqi Alfa (\$ 550), for å gå bypatrulje i Chebaa (\$ 475), for å være den tøffeste og kjekkeste i NORBATT (\$ 145), for å få heli-flight til Naqoura og møte

Innsamlingsaksjonen slik bataljonens sprudlende tegner og Radio Norge operatør, Jan Tore Bjørge, oppfattet den. Og de av oss om overvar den må medgi at han er inne på noe.....

på topp, hevntørst og tusner av \$\$\$\$

Force Commander(\$ 1300), for at MIO skulle holde preken i kirka i Saqi(\$ 480 - og det var presten som bød høyest!) og så videre og så videre. Blant annet gikk en boks med norske fiskeboller for \$ 65, og det er jo en anelse høyere enn på Samvirkelaget....

Heldig var også sersjant Rune Lysø, som ved å kjøpe to lodd for tilsammen 20 dollar, ble trukket ut som den heldige vinner av gratis tur til Norge for å se cupfinalen i fotball. Og heldigvis for den svorne Rosenborgtilhengeren, så ble trønderne cupmestere!

Men la oss ikke glemme formålet midt oppe i all ståheien. NOR-BATT XXV klarte i løpet av de to dagene aksjonen varte, å samle inn bortimot 200.000 kroner til FN-soldatenes hjelpefond! Penger som kommer godt med for dem som har fått fysiske eller psykiske problemer etter FN-tjenesten.

Takk for innsatsen!

LPen til Frolandssvingen går i lufta - en fornøyelse som kostet mek-troppen 2280 dollar. Men det var vel verd pengene, mente de. Og pengene gikk jo til et godt formål (eller to?)

Sersjant Rune Lysø kjøpte lodd for \$ 20, og vant tur hjem til cup-finalen - med alt inkludert. (til og med seier til Rosenborg!)

Bjørges kommentar til alt oppstyret rundt platene til Frolandssvingen og dens skare av tilhengere i NORBATT.....

Medaljeparade!

Force Commander, generalløytnant Lars-Eric Wahlgren, overrakte UNIFIL-medaljen til 92 soldater og offiserer i NORBATT under en praktfull seremoni i Ebel es Saqi 10. september. Dette var den 25. medaljeparaden i NORBATT siden nordmennene kom med i UNIFIL-styrkene i 1978.

Kledd i paradeuniform, blått skjerv, beret og skinnende blanke støvler marsjerte soldatene og offiserene inn på fotballbanen på Steinmyra som for anledningen var gjort om til arena for paraden. De sto oppstilt i giv akt da Force Commander ankom NORBATT

med helikopter klokken halv elleve på formiddagen.

I tillegg til bataljonssjefen, oberst Toralv Nordbø, og stabssjefen, oberstløytnant Arne Vågseter, deltok ni flaggbærere, 14 offiserer fra bataljonsstaben og 22 soldater og offiserer fra hvert av de tre

kompaniene i medaljeparaden.

Idét generalløytnant Wahlgren overrakte UNIFIL-medaljen til major Ove Aardal, S-4, fyrte IDF av noen artillerigranater fra PV-92.

- Du er heldig. De salutterer for deg, sa Force Commander.

Etter at medaljene var overrakt, stod underholdning på programmet. Hundetroppen viste gjestene hvilke resultater den harde treningen av hundene gir. De demonstrerte også hvordan hundene stopper og holder fanger i sjakk.

Medaljeparaden ble avsluttet

med et gedigent lunchbord i spise-
messa på Steinmyra. Omlag 100
gjester var til stede under jubile-
umsparaden. Fra Naqoura kom
Force Commander, generalløytn-
nant Lars-Eric Wahlgren med
kone, Deputy Force Commander,
brigadegeneral J. K. Konrote, og
NORCONTICO, oberst Bjørn
Arild Thun.

Fylkesmann Mr. Mafouz Ma-
fouz med kone og statsadvokat
Elias M. Nayfeh, representanter

fra de lokale myndighetene i Mar-
jayoun, var til stede på arrange-
mentet. Mouchtarene og drusers-
jeikene var også blant gjestene.

Etter at medaljeparaden i Ebel es
Saqi dro oberst Nordbø og oberst
Thun ut enklaveposisjonene 4-15
OP og 4-18 OP, til 4-14 OP og 4-
7A lagsleir med helikopter for å
overrekke UNIFIL-medaljen til
soldatene på disse posisjonene.

Grønn hobby i NMC

Tibnine: - Mmm, det var godt. Leirmesteren i NorMaintCoy, kaptein Eilef Herikstad, smaker på sommerens første reddik, hentet fra hans egen kjøkkenhage utenfor befalsmessen i NMC.

Kålrot, reddik, sukkererter, sukkermais, vannmelon og jordbær står i dag side om side på den knapt 10 kvadratmeter store hageflekken. Herikstad sådde først i juli; nå står kjøkkenhagen i full blomst. Avlingen er klar til å høstes i løpet av september.

Fritidstilbud

- I Ebel es Saqi finnes det mange gode fritidstilbud. Her i NMC stenges porten når det blir mørkt. Da må alle være inne i leiren. Jeg ville ha noe å gjøre på fritiden, og som jærbu var ingenting mer naturlig for meg enn å dyrke grønnsaker, sier kaptein Herikstad. Han legger spøkefullt til en jærbu får det til å gro like godt som hjemme på Jæren, uansett hvor i verden han måtte befinne seg.

Herikstad fikk tak i vannmelon og reddik her nede, resten ble sendt fra Norge. Gjødning, det vil si saue- og geitemøkk, har han fått i store mengder fra bøndene i området. Det største problemet var å skaffe skikkelig matjord, men også det gikk greit. Flere ganger i uka tar leirmesteren turen bort til kjøkkenhagen sin for å luke ugress og vanne.

Komle

I september reiser Herikstad hjem på leave. Men så snart han er tilbake, står komle (potetball) på menyen. Og til komle skal det serveres kjøtt og kålrabi.

- Vi spiser mye komle på Jæren, men aldri uten kålrabi. Det blir ikke det samme, sier Herikstad. Han regner med å få nesten 30 kilo kålrabi fra den veste hageflekken sin i Tibnine. Det skulle nok holde til mange komle-måltider utover høsten.

Selvdyrkede reddiker i Libanon. Herlig, synes kaptein Eilef Herikstad, leirmester i NorMaintCoy.

- Litt kålrabi på hver posisjon i NORBATT, det hadde vært skikkelig velferd. En trenger ikke å være jærbu for å dyrke grønnsaker, sier Herikstad.

Morsomme småkryp

I Camp-Scorpio blir de holdt som kjæledyr, men det er langt fra noe kjælent med bittet til Skorpionen. Den gule er klart farligst, mens den svarte heldigvis er vanligst. Faunaen i Libanon har en rekke overraskelser i vente for oss FN-soldater. Slanger, skorpioner og skolopendere kryper rundt under senger, i støvler, og andre lure steder der vi uforvarende kan møte dem.....

Althåper imidlertid ikke ute selv om det værste skulle skje: At du blir bitt av den farligste slangen, Palestinian Viper. Slangen kan bli opp til 160 cm. lang. Fargene kan variere, og mønsteret på ryggen er uregelmessig oppdelt. Bittet er ofte dobbelt (4 små sår), og gir hurtig hevelse og blåfarging av huden. Det er viktig å holde seg i ro etter slangebitt. Hev den skadde legemsdelen, og bind om overfor bittet slik at veneblodet stoppes. Pass allikevel på at det følbar puls. Spjolk bittet, og gi

pasienten tre ormetabletter. Den som er blitt bitt bør komme seg raskt til lege, det er imidlertid ikke fare på ferde før etter 2-3 timer.

Stikk fra skorpioner er sjelden like ille som slangebitt, men også her bør man gjennomføre de samme tiltakene som for Palestinian Viper, bortsett fra at det holder med to i stedet for tre ormetabletter. Det kan også være hensiktsmessig å gi lokalbedøvelse i såret for å lindre de intense smertene fra bittet.

Skolopender-skorpionen er en

annen artig liten sak. Skjønt liten og liten...Den kan bli opptil 15 cm. lang. Skolopenderen er allikevel mer skrekkingytende enn direkte farlig. De biter seg fast i huden med alle beina (klør), og det verste du kan gjøre hvis det skulle skje, er å forsøke å riste den av. Da blir alle klørne sittende igjen i kjøttet, og det kan være en omstendig prosess å fjerne dem. Opptre kaldt og rolig, og finn frem ei flaske med sterk sprit, og hell vesken over dyret. Etter noen drammer vil det salige kryptet dra ut klørne og gi

opp.

Det finnes også morsomme insekter som flyr. Både bier og veps (særlig kvempevepsen Hornet) kan gi verkende stikk. Bli du bitt av den sistnevnte kan det være lurt å følge de samme retningslinjene som for skorpionstikk. Ellers er et meget godt råd, å ikke drikke av bokser før du har forvisset deg om at det ikke ligger overraskelser og bader i den leskende drikken. Et bie/vepsestikk i halsen kan være skikkelig farlig.

Svalbard-jenta Tone Terjesen (23) betjener kunder fra hele NORBATT på PX'en i Ebel es Saqi. - Neste Indian Bush-party arrangerer vi på Svalbard, sier Tone Terjesen. (Foto: Ola Ramsøy Nystøyl)

Fra det "kalde nord" til varme Libanon

EBEL ES SAQI, LIBANON: 23 år gamle Tone Terjesen har reist langt for å tjenestegjøre i Libanon. Hun kommer nemlig fra Svalbard, nesten 1000 kilometer nordvest for Tromsø.

Tone Terjesen kommer opprinnelig fra Svolvær i Lofoten, men flyttet til Svalbard i 1984. Planen var å bli der ett år, men hun likte seg så godt at hun ble boende. Tone har drevet med litt av hvert etter at hun flyttet til Svalbard. Hun har arbeidet på en restaurant

og i taxfree-butikken i Longyear-byen. Hun har også kjørt budbil og vært guide på snøscooter-safari. Så snart Tone er ferdig med tjenesten i Libanon, drar hun tilbake til Svalbard.

- Så lenge jeg trives der oppe, ser jeg ikke noen grunn til å flytte

tilbake til fastlandet, sier Tone til Blue Beret.

Spennende tjeneste

Tone har to kamerater på Svalbard som tidligere har vært i Libanon. De har fortalt henne mye om NORBATT og anbefalte henne å

prøve det. Også hennes overordnede på den militære flyterminalen på Bardufoss, der hun i fjor hadde sin førstegangstjeneste, mente at hun måtte prøve en kontingent eller to i Sør-Libanon.

- FN-tjeneste i Libanon hørtes både spennende og interessant ut.

Jeg bestemte meg for å gjøre et forsøk og sendte inn en søknad, forteller Tone Terjesen til Blue Beret.

Sprø

- Hva sa foreldrene dine om planene om å dra til Libanon?
- Da jeg fortalte det første gang, sa både mamma og bestemor at jeg var sprø. Men mamma ringte to dager senere og sa at hun hadde kommet til å gjøre det samme om hun hadde vært meg, sier Tone.

Tone søkte både sambandstroppen og sanitetstroppen, saniteten fordi hun i lengre tid har ledet den lokale Røde Kors-foreningen på Svalbard. Hun fikk ikke noen av de stillingene hun hadde søkt på, men ble tilbudt jobb på PX'en i Ebel es Saqi. Nå ekspederer hun kunder i NORBATTs egen butikk.

Kontakt med sivile

Tone trives godt i Ebel es Saqi, ikke minst på grunn av kontakten med de sivile i byen.

- Flere ganger i uka blir vi invitert på kaffe eller middag. De fleste i Ebel es Saqi vil ha besøk av oss som tjenestegjør i NORBATT. De sivile er veldig gjestfrie, men av og til må vi si nei, forteller Tone.

Mannsdominert

Tone synes ikke det er noe problem å være en av de få jentene i NORBATT. Hun har bodd på Svalbard i seks år, og det er et svært mannsdominert samfunn.

- Men du er nødt til å si fra hvis noe ikke er som det skal, sier Tone Terjesen til Blue Beret.

Som de fleste andre som tjenestegjør i NORBATT, har også Tone søkt om rekap. Men hun synes det er for tidlig å bestemme seg ennå.

- Det er trassig å komme tilbake til Svalbard i november. På den tiden av året er det fortsatt godt og varmt i Libanon, mens det er snø og temperaturer under null grader på Svalbard, forteller Tone.

Savner regnet

Tone føler seg likevel ikke helt vel i sommervarmen i Sør-Libanon. Hun er mer vant til klimaet på Svalbard. Selv på sommers tid kan temperaturene krype langt ned på gradestokken der oppe i nord.

- Det ville vært deilig med en skikkelig regnskur nå, sier Tone som snart reiser hjem til Norge for å besøke foreldrene sine og - sist, men ikke minst - nyte det nordnorske klimaet.

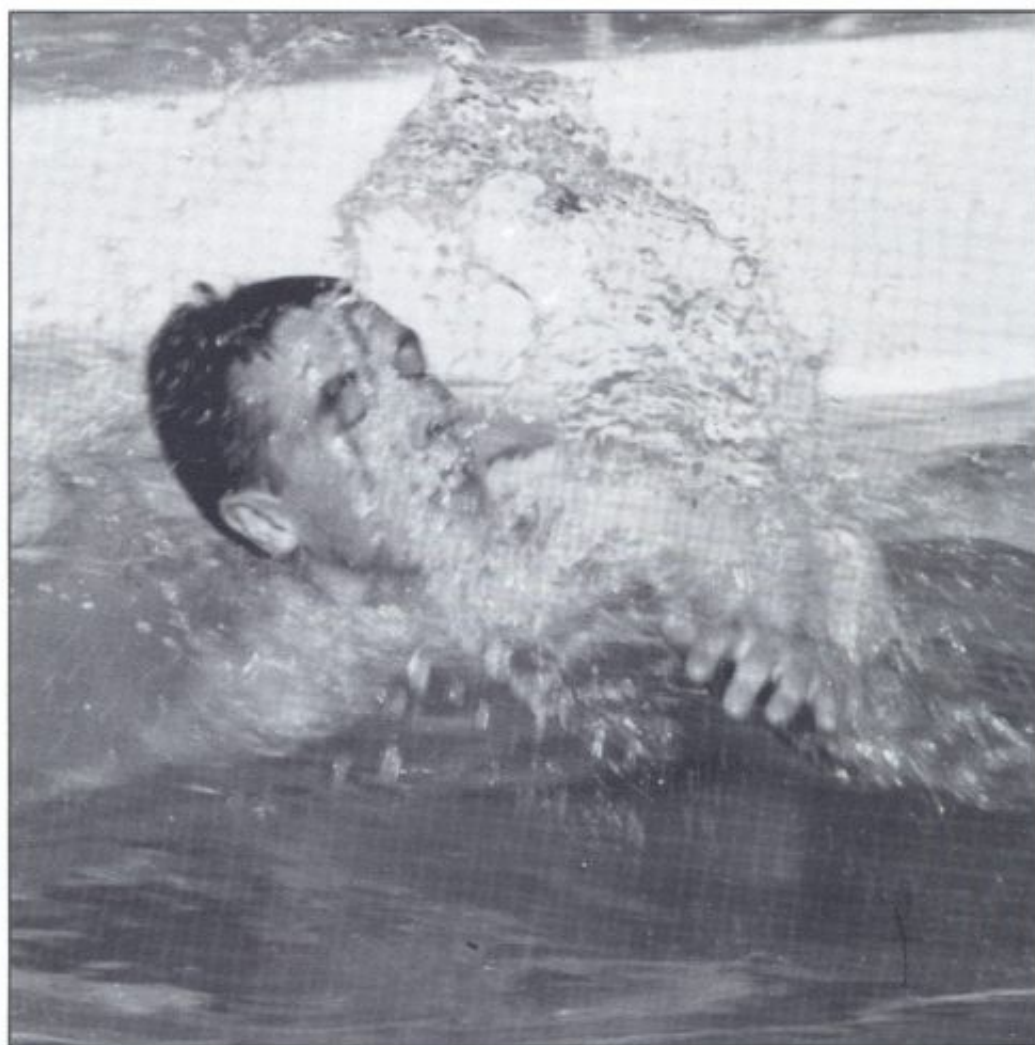

I den hete års-tid

Råd og vink om varmessstress

Det er varme tider. Denne artikkelen gjør det ikke kjøligere for deg (med mindre du vifter deg med bladet), men opplysningene vil være interessante for de fleste som puster og peser og synes varmen er plagsom.

Generelt om varmessstress
Under sterk varmpåkjenning kan man regne med at en liter svette pr. time er den maksimale mengde svette som kan holdes noen timer. Svettemengder på 1/2 liter pr. time kan holde relativt lang tid hos akklimatiserte personer, det vil si 10-12 liter pr. døgn. Det er dog store individuelle variasjoner. Kvinner akklimatiseres vanskeligere enn menn, og fete kvinner får lettest de egentlige varmesykdommer.

De første dagene under varmessstress kam man måle en høyere rectumtemperatur, som tegn på at varmereguleringen enda ikke har kommet i orden. Samtidig er det en høyere pulsfrekvens. Subjektivt kan heten føles som en stor påkjenning, med slapphet, ubefinnende og aversjon mot å gjøre noe kroppslig. Etterhvert faller kroppstemperaturen og pulsen går ned. Spebarn og eldre akklimatiseres vanskeligere enn andre, og hos eldre kan påkjenningen på hjertet bli farlig. Den fysiske akklimatiseringen sies å være nesten fullstendig etter ca. to uker. I løpet av denne tiden ser man at saltkonsentrasjonen i svetten faller fra normalt 2 - 4 gram /

liter til 1 gram eller mindre pr. liter. Akklimatiseringsprosessen faller dersom man tar inn lite salt eller væske den første tiden. Selv etter at akklimatiseringsprosessen er fullført, opplever de fleste at arbeidskapasiteten fysisk og psykisk er redusert i forhold til hjemme.

Man bør være spesielt oppmerksom på kombinasjoner av varmessstress, sterk svetting, diarettendens med salt-tap, appetittløshet og hodepine. Man kan her lett ledes inn i en ond sirkel med økende svikt i salt- eller væskeinntak. Pasienten vil i slike tilfelle kunne få en mer eller mindre sterk hetteutmattelse som kan vare i lengre tid, uten at man egentlig

blir klar over hva som er i veien.

Som eksempel på mulig salttap via svette kan nevnes en person som svetter fem liter på ett døgn, med ca 2 gram salt pr. liter. Dette tilsvarer 10 gram salt, eller innholdet i 20 vanlige salttabletter, men en regner med at normalt saltinntak i kosten er 6-10 gram per døgn.

Overheting og heteslag

Skal omtales senere. Heteslag er en meget alvorlig tilstand, som har en betydelig dødelighet. Varmetretthet er en fellesbetegnelse på forstyrrelser i væske- og saltbalansen, som gir seg uttrykk i tretthet inntil fullstendig utmattelse. Det kan ende opp med kollaps og heteslag.

A) Væsketapet dominerer

Forekommer hos personer som under en periode med sterk svetting ikke har fått nok væske. De har ignorert tørsten og ikke drukket nok, eller de har brekket seg eller hatt diaré.

Pasienten er tørst, slapp, trett og med hodepine. Det er dårlig urinproduksjon og lett temperaturforhøyelse. Muskelkramper er ikke vanlig. Omtåketthet kan forekomme. Behandlingen er ro og væsketilførsel. I et middels alvorlig tilfelle kan en pasient ha et væskeunderskudd på 4 til 8 liter.

B) Saltmangelen dominerer

Den er mer sjelden. Kommer ofte etter flere dagers sterk svetting, der pasienten har drukket rikelig men ikke fått i seg nok salt. Brekninger, diaré og febersykdommer vil kunne være medvirkende. Utviklingen er som regel langsom, med tretthet, hodepine og apettittløshet flere dager. Muskelkramper kan forekomme, som forverres dersom pasienten drikker meget vann uten tilsvarende salt. Brekninger og diaré kan også forekomme, uten at det foreligger annen sykdom. Det er nedsatt urinproduksjon og nedsatt megnde salt i blodet.

Behandlingen er ro og tilførsel av salt og eventuelt væske. I et middels alvorlig tilfelle kan en mann på 70 kg ha en saltunderskudd på 35-50 gram.

C) Kombinerte former

Ved kombinerte former av varme-tretthet der væsketapet er dominerende og varmetretthet der saltmangelen er dominerende, blir den kliniske tilstand en mellomting mellom A og B.

Hetekramper

Dette ytrer seg som smertefulle muskelkramper under arbeid i sterk hete. Sees særlig hos personer som svetter mye og som drikker mye væske uten tilsvarende salt.

Krampene kan begynne plutselig uten forvarsel av noe slag. De kan være meget sterke, men varer som regel ikke mer enn et minutt eller så. Krampene kommer helst i de muskler man bruker mest.

Krampene kan opptre som eneste tegn på saltmangel, men kan også komme som ledd i en mer generell prosess i forbindelse med såkalt heteorutmatelse.

Behandlingen er ro, og salttilførsel. 3-4 gram salt hver dag er som regel nok, men viser store individuelle variasjoner.

Hetekramper er også kalt fyrbøtterkramper, idet de mest typisk ferekommer hos personer med hardt arbeid i hete omgivelser, (for eksempel i maskinromme på skip i Rødehavet).

Heteslag

Defineres som kortvarig bevissthetstap eller omtåkelse i sterk hete. Utløsende faktorer: Blant annet hetestress (særlig hos ikke-akklimererte), dehydrering, infeksjonssykdommer, alkohol, emosjonell påkjenning (smerte / frykt / spenning / ubehag), medikamentbruk, rekonvalesens etter sykdom, langvarig ståing, medfødt disposisjon og annet.

Klinikken: Man føler seg svak, uvel, kvalm, tom i mellomgulvet, ser uklart, svetter. Oftest kommer dette så langsomt at man kan sette seg eller legge seg ned. I andre tilfelle kommer besvimelsen så hurtig at man faller, er blek med langsom puls og helt slapp. Som regel er man borte bare et sekund eller to, med det kan også vare et minutt eller lenger. Hvis anfallet er utløst av langvarig og sterk hete, følges det gjerne av hodepine og uttalt tretthet.

Behandling: Pasienten legges i stabilt sideleie, trangt tøy bør løsnes. Hvis overoppheating er inne i bildet, bør pasienten legges i et kjølig rom.

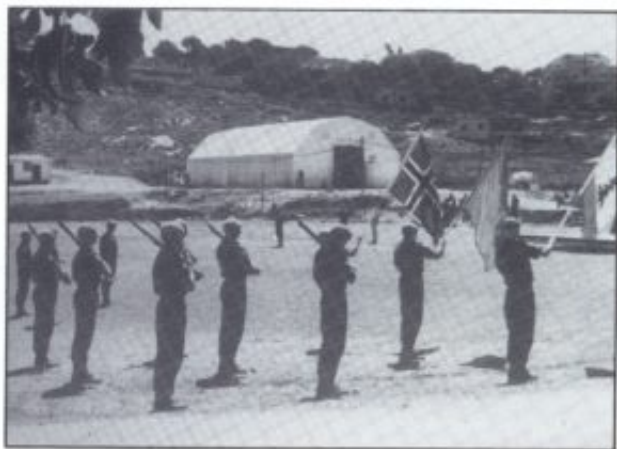
Forebyggende er det viktig å vise moderasjon med henhold til legemsanstrengelser de første dagene i varmen.

Oberst Toralv Nordbø overrekkes FN-flagget av Norcontico oberst Bjørn Arild Thun, som et tegn på at Nordbø nå har kommandoen over Norbatt XXV. (Foto: Stein Heidal)

HANDOVER XXIV-XXV

Onsdag 30.mai overtok kontingent XXV ansvaret for Norges del av de fredsbevarende styrkene i Sør-Libanon. Overtakelsen ble markert med en paradeoppstilling på Steinmyra i Ebel es Saqi, der oberst Toralv Nordbø overtok kommandoen som ny sjef for Norbatt.

Statssekretær på Libanonbesøk

- Jeg har inntrykk av at det norske personellet i UNIFIL tar sine oppgaver alvorlig og gjør en meget god jobb, sier statssekretær John Kristen Skogan i Forsvarsdepartementet (FD).

Skogan besøkte NORBATT og andre UNIFIL-avdelinger med norsk personell i begynnelsen av oktober. Representanter fra bl.a. FD, UD og FN-avdelingen i FO var også med på turen.

- Hensikten med besøket var først og fremst å gjøre meg kjent med de oppgavene NORBATT skal gjøre, hvilke problemer og utfordringer bataljonen står overfor, sier statssekretær Skogan som er i Midt-Østen for første gang.

Skogan fikk sett mye av NORBATT AO i løpet av de dagene han var i området, og sier at han hadde stort utbytte av oppholdet.

- Jeg forstår mer enn tidligere hvordan det er å tjenestegjøre her i Libanon. Til tross for korte avstander, det tar tid å komme seg fram, sier Skogan.

Under oppholdet i Saqi hadde statssekretæren samtaler med både befal og menige. En av de sakene som ble diskutert, var selvfølgelig lønnsforholdene for FN-personellet i Libanon. Og misnøyen har vært ekstra stor blant soldatene fordi mannskapet på Andenes fikk en så gunstig avtale.

- Det at mannskapet på Andenes får høyere lønn, betyr ikke at vi verdsetter deres innsats høyere enn den innsatsen som gjøres av FN-soldatene i Libanon. Årsaken til at mannskapet på KV Andenes får så høy lønn er at de er ute på et ordinært tjenesteoppdrag, samt at de i utgangspunktet tjener svært godt, sier statssekretæren og presiserer at departementet setter stor pris på det arbeidet NORBATT gjør.

Forsvarsdepartementet vil ikke blande seg opp i lønnsforhandlingene etter at saken nå er sendt til lønnsnemnd, ifølge Skogan. Han

synes det er synd at partene i forhandlingene, departementet og organisasjonene, ikke kom til enighet. Selv om lønnsnemnda kommer fram til et resultat som gir FN-soldatene høyere lønn, er det ikke sikkert at det kommer personellet i kontingent 25 til gode.

Det gode forholdet mellom norsk FN-personell og de fleste sivile i området gjorde et sterkt inntrykk på statssekretær Skogan.

- Særlig alle de barna som stod ved veien, vinket og ropte hallo idet vi kjørte forbi, sier han og understreker at han også hadde et hyggelig møte med den 90 år gamle mouchtaren i Chebaa.

(Ola Ramsøy Nystøyl)

John Kristen Skogan nyter utsikten fra taket på 4-7 HQ i Chebaa.

Møtet med mouchtaren i Chebaa gjort et sterkt inntrykk på statssekretær John Kristen Skogan.

Soga om Svein Snauhove og panserskallane hans

Det var i dei dagar, i kontingent XXV, at nye panserskallar kom ned til riket som Sigurd Jorsalfar hadde reist gjennom nokre år tidligare. Dei nye stridsmennene tyktest bleike om nebbet og lute i ryggen, men hugne i sjela. Difor varte det ikkje lenge før blikket vart klårt og dei helste med strak arm på heidningane. Elleve tjukkhuda vagner skulle dei ha, men lagnaden tykte det ansleis. Berre fire gjekk.

Ein dag vart det stor oppstand. Heidningane kom, dei ville byggje veg inn i riket til nordmennene. Panserskallane tykte ille om dette. Vår hovding og heidningehovdingen skreik til kvarandre og reiv kvarandre i håret, men heidningehovdingen ville ikkje gå holmgang med vår hovding. Alle tykte ille om dette.

Brått kom det sendebod fra kongen ved havet, heidningane lyt få byggje vegen sin. Krigsmennene tykte ille om dette, men kunne inkje gjera noko då dei hadde svore truskap til den store Sveakongen ved havet. Men noko gildt kom det så ut av dette, ein ny og framifrå kappleik. Kappleiken rullesteins-riding. Monge har prøvd, nokre vart skada. Som Kjetil Snauhove, småhovding i Kaoukaba; ein kappleik for dei djervaste.

Efter dette seig Svein Snauhove og panserskallane hans ner i kvar-dagens gråe gytje og tok til med det dei var best til, å stirre vonlaust inn i dåreteina og venta på at berserklura skulle blåse. Då kunne dei med skrik og skrål fare dit kor tapre menn var i naud for vene vakre jomfruer finst korkje i dette riket, korkje hjå hovdingen i Saqi.

Einaste ljospunktet i den mørkje kvardagen var i ride så snøgt som vinden gjennom de vantros land til Finnfolkets rike, kvileslaust att og fram, att og fram. På desse ferdane kom det ofte vantro og ville mengje seg med følget, men panserskallane viste korkje omsyn eller mjukskap med dei, ikkje sjeldan retta dei tordenrør mot dei.

Om natta jakta panserskallane på skuggane frå nord. I soga om skuggane finst det monge av dei. Hjå panserskallane hadde alle høyrert om skuggane, men ingen hadde korkje høyrd eller sett dei.

Ibland stod dei langs vegen og vakta på ferdafolk og reisebrevadeira. Det var mykje vent og morosamt å skue. Her fantes det vene jomfruer i hopetal, men ikkje til stridsmennene. I ny og ne kom der ferdafolk som ein kunne mistenkje for å ha ete for mykje fluesopp til frukost. Desse kunne vere vrangne å ha med og gjere, men panserskallane var harde mot dei harde.

No og då fekk menn frå hirden som hadde skikka seg vel, fara for å kvila seg. Kvila, det tykte brynjeskoltane ille om. Dei ville ha mjød og friller, oftast tykte dei det var godt å kome attande til hirden. Grønpengane var oftast oppbrukte og hirdmannen var både raud i augane og trengd til sømn. Nokre var og skakke i ganga.

Tenesta i riket som Sigurd Jorsalfar vitja, er ikkje noko å bli feit av, difor vendar dei fleste ferda heimatt etter eit eller to solkvarv. Dei fleste lengtar etter å bli frakta heim i sølvfulgens buk, åt det land dei drøymer om.

DER EIN BELTE OG GALNE SEG KAN, ER MEKTROPPE
FYRSTE MANN.

Brødre i NORBATT

Begge heter Fredriksen til etternavn og kommer fra Nøtterøy ved Tønsberg. Begge er geværmenn i NORBATT i kontingent 25. Lars og Tomm Gran Fredriksen er brødre.

Lars og Tomm Gran Fredriksen er et av to brødrepar i NORBATT i kontingent 25. De andre er Ole Anders og Lars Øivind Authen. Lars og Tomm trives veldig godt i Libanon, og anbefaler gjerne andre ungdommer til å søke FN-tjeneste.

- Hvorfor søkte dere FN-tjeneste i Libanon?

- Det var først og fremst på grunn av pengene, sier Tomm som nylig kjøpte seg hus sammen med forloveden. Han sender hjem omtrent 80 prosent av lønna han får utbetalt. Det går til huset.

Lars fikk derimot ikke tilfredsstilt eventyrlysten sin da han var her i kontingent 23. Han ville oppleve mer av Libanon og søkte på nytt.

- Et halvår er ikke nok. Da har du akkurat satt deg inn i situasjonen. To kontingenter, enten sammen-

hengene eller hver for seg, er passende, mener yngstemann Lars. Hva sparing angår, er han på langt nær så flink som sin eldre bror.

Stortrives

De to brødrene, som forøvrig har bursdag på samme dag, trives veldig godt i Libanon, og anbefaler gjerne andre ungdommer hjemme i Norge å søke seg til NORBATT.

- Tjenesten her nede gir oss en fin anledning til å oppleve og forstå andre kulturer enn den vi er vant til hjemmefra. Forholdet til de sivile er godt, vi blir stadig bedt

inn til kaffe eller te, sier Lars.

- Det samholdet og vennskapet som oppstår blant guttene i troppen her nede, er helt spesielt. Vi er som en stor familie, sier Tomm, og legger til at han etter snart seks måneder i Libanon, har lært å sette pris på Norge og innsett hvor godt vi egentlig har det hjemme.

Psykiske problemer

Tomm synes det er gærrt at FN-tjenesten skal få all skylda for at folk som har vært i Libanon, får psykiske problemer en stund etter

at de er kommet hjem.

- Skjer det noe i NORBATT, for eksempel at noen blir beskutt, prater vi ut om det. Først blant gutta på laget, siden i troppen. Det fungerer så bra at ingen trenger å få psykiske skader av tjenesten, med mindre de har problemer fra før, mener Tomm.

- Men det er klart at tjenesten her nede setter tolmodighetsterskelen på prøve. Ingen har godt av å være seks måneder i NORBATT AO uten å komme seg ut, skyter Lars inn og legger til at det er mange måter å avreagere på. Enkelte gjør

det med å gå på fylla i Tel Aviv.

Selv har Lars bare tatt noen få pils siden han kom til Libanon tidlig på sommeren. Tomm har ikke drukket det hele tatt.

- Det har ikke vært problemer med alkohol i Blate i det hele tatt denne kontingenten, sier Tomm og får et bekræftende nikk fra broren om at det samme er tilfelle i Tr 1/ Kp B.

På bittet

Tomm mener det er viktig å få fram de positive erfaringene som en får gjennom tjenesten i NOR-BATT.

- Hvis det skjer noe, må du opp. Det til tross for at du kanskje har vært på vakt det siste døgnet og er dødstrøtt. Du må være på bittet hele tiden, 24 timer i døgnet. Står du i en CP og noe uventet og dramatisk skjer, ja da må du selv ta en avgjørelse på brokdelen av et sekund. Tjenesten er full av utfordringer, sier han.

Tomm sier også at månedene i FN-tjeneste trolig er eneste gang i livet at en får være diplomat, og med det mener han at FN-soldatene prater seg ut av situasjoner i stedet for å skyte. Som eksempel nevner han clashen mellom israelske soldater og NORBATT-soldater ved 4-24 CP.

- Selv om det ble truet med kanoner, ble det ikke løst et eneste skudd. Situasjonen ble løst gjennom å prate, sier Tomm.

Bruk erfaringene hjemme

Lars tror at mange føler et antiklimaks når de har kommet tilbake til Norge, har levert fra seg utstyret og går ut av porten på Sør-Gardermoen.

- Forsvaret og UNIFIL har sagt takk til deg. Det neste som møter deg er arbeidsledighet, forklarer Lars. Han tror at mange har lett for å gi opp i en slik situasjon.

Tomm er enig med broren i at den selvtilliten som soldatene har bygd opp under tjenesten i Libanon, fort brytes ned hvis de ikke har noe arbeid å gå til hjemme.

- Så snart du kommer ut av por-

ten på Sør-Gardermoen står du foran en ny utfordring. Da er tiden inne for å bruke det du har fått med deg fra FN-tjenesten; erfaring, arbeidslyst, selvtillit og evne til å stå på når det er behov for det. Du må ta med deg det positive når du tar av deg uniformen, og bruke det, sier 26-åringen som ser enhver jobb som en ny utfordring.

Tomm har gjort sitt beste for å få en god tjenesteuttalelse. Han tror at arbeidsgivere i Norge vil legge stor vekt på en positiv tjenesteuttalelse fra FN-tjeneste i Libanon fordi den sier noe om hvorvidt en takler hardt press eller ikke.

- Det kan virke som om mange av de som ikke får jobb når de kommer tilbake, ikke har problemer med å nå målet, men med i det hele tatt å komme fram til startstreken, sier yngstemann Lars. Han vil begynne på skole igjen når kommer tilbake til Norge.

Støtte hverandre

De to brødrene har ikke truffet hverandre så ofte i løpet av de

månedene de har vært her, bare 3-4 ganger, men de har hatt kontakt over telefonen flere ganger.

- Vi har da vel sett hverandre nok i løpet av 24 år, sier Lars spøkefullt til sin eldre bror.

- Men, legger Tomm til, hvis en av oss har problemer, stiller den andre opp med det samme. Da drar vi ut midt på natta eller sitter i telefonen hele natta om så skulle være.

- Har tjenesten vært etter forventningene?

- Det har vært lange vakter og mye arbeid, men det visste jeg før jeg reiste nedover, sier Tomm som ba om å få slippe OP-tjeneste, og fikk det.

Lars hadde vært her nede tidligere, og visste hva han gikk til.

Ikke rekap

Verken Lars eller Tomm skal ha rekap. Tomm hadde innstilt seg på å bli et halvår, og tror det blir med denne kontingenten.

- Seks måneder med CP-tjeneste og ambushpatrolje er nok. Jeg tror ikke et halvår til i Libanon kan gi

meg så mye mer. Det måtte i såfall bli i FMR (Force Mobile Reserves) eller i mektroppen. Der får en mulighet til å komme seg litt rundt, sier han.

Lars er enig. Han har vært her to kontingenter. Det er nok, foreløpig. Nå er skolegang og utdanning viktigere. Og selvsagt kjæresten og familien. Både han og broren skriver og ringer hjem så ofte de kan.

I midten av november drar de to Nøtterøy-brødrene hjem til Norge igjen. Hjemme venter to unge jenter og et par stolte foreldre i spenning.

Alltid på bittet!

Hundetroppen er forlagt på 4-8 DP (Dog Platoon) med 4-8 HQ (Tr 1/ Kp B) som nærmeste nabo. Posisjonen ble tatt i bruk for første gang i kontingent XIX, så det er en relativt ny leir med bra standard på forlegninger og fellesrom. En kennel med plass for 20 hunder samt hundekjøkken, veterinærrom og treningsrom hører selvsagt med, og kennelen må sies å være svært funksjonell og lettstelt. På sørsiden av leiren finnes en mine-

klarert sti som benyttes til fysisk trening av både to- og firbeinte.

Troppen er organisert med en troppsstab, en søksgruppe og en patruljegruppe. I tillegg har troppen i lengre perioder underlagt to svenske hundeførere fra SWEDENGCOY.

Troppsstaben består av sjek, NK og en kokk. Søksgruppa består av to hundeførere og tre hunder, henholdsvis to narkotikasøks- og en sprengstoffsøkshund. Patrulje-

gruppa består av 11 hundeførere som hver har sin patruljehund.

Troppsens oppdrag og gjøremål er i hovedsak: En hund og fører fra søksgruppa er til enhver tid avgitt til MP-COY ved UNIFIL HQ i Naqoura. I samarbeid med MP foretar disse rutinesøk etter narkotika i hele UNIFIL AO, samt søk på biler og pakninger som passerer grensa til Israel. Bruken av hund på slike oppdrag er effektivt og tidsbesparende, og hundens utro-

lig skarpe luktesans gjør den i stand til å oppdage selv svært små mengder narkotika. Hundeførerne roterer på denne tjenesten slik at de er i MP-COY en uke av gangen. Det foretas også rutinesøk på post som går ut fra NORBATT, og som de fleste sikkert har merket seg, blir også leave-bagasjen sjekket før avreise. I tillegg har søksgruppa en sprengstoffsøkshund som hovedsaklig brukes til å klarere bygninger og kjøretøy.

Patruljegruppa har som hovedoppgave å støtte geværkompaniene når det gjelder patruljetjeneste. En hundefører med hund avgis til de avdelingene hvor det er mest hensiktsmessig, og de oppholder seg som regel ved avdelingene en uke av gangen. Hund og hundefører brukes som speidere i patruljen, og hundene har flere ganger bevist at de ved hjelp av sin overlegne hørsel og luktesans kan varsle patruljen i god tid dersom noen skulle nærme seg deres posisjon. I tillegg vil hunden støtte ved en eventuell pågrepelse. Hunden kan også brukes til å stanse en flyktende person slik at en ikke trenger å løse skudd, og derved gjøre minst mulig skade. Antallet patruljer som er ute i NORBATT hver natt er som kjent stort, og hundetroppen har ikke mulighet til å avgis hundekvippasjer til alle som ønsker det. Men ifølge tilbakemeldinger fra de som har med seg hund og hundefører, fungerer samarbeidet svært bra. Og det er jo en fin attest å få med seg for de som er ute og gjør en god innsats, natt etter natt.

Som tidligere nevnt, finnes det også svenske hunder og hundeførere i troppen. Disse er spesielt

utdannet for minesøk, og en hund er til enhver tid i beredskap for å rykke ut f.eks. ved MEDEVAC der det er nødvendig å klarere et område raskt.

Både de to- og firbeinte er utdannet og opplært ved Forsvarets Hundeskole i Drøbak. I likhet med alle andre hunder i Forsvaret, er også "våre" hunder kjøpt av sivile som av en eller annen grunn ikke kunne ha hunden lenger, og alternativet til militærtjeneste ville nok for noen av hundene være avlivning. På hundeskolen får hundene en grunnleggende trening og blir deretter satt ut i tjeneste ved andre avdelinger, f.eks. ved Brig N eller GSV. De fleste hundene har derfor litt forskjellig bakgrunn, alt etter hvor de har hatt "førstegangstjenesten". Noen av hundene har sogar tjenestegjort som fallskjermhopper på Hærens Jegerskole med full utsjekk på automathopp.

Alt personell som skal bruke hund i Forsvaret, får også utdanning på FHSK. Befal og søkshundeførere gjennomgår et 11 ukers kurs. Førere til patruljehunder har et kurs på sju uker. Disse kursene går før avdelingsperioden på Sør-Gardermoen, så det blir en lang kontingent for noen. Soldatene som tjenestegjør som hundeførere i Libanon har som oftest vært hundeførere under førstegangstjenesten, men dette er ikke noe absolutt krav.

Det viktigste er at en er skikkelig motivert for å jobbe med hund. Uten denne motivasjonen er det bortimot umulig å få til noe fornuftig med en hund.

Det er heldigvis ikke noe stort problem å finne folk som duger, og at de er motiverte, ja det kan de som jobber sammen med dem skrive under på.

Fenrik OleK. Auten
NK Hundetropp

Ami og søsknene hennes har fått nye klær fra Norge. Feltprest og major Knut Engebu og tolk Fawaz Fawaz gjør klar de siste sekkene med klær. Nå er lageret tomt.

To tonn med vinterklær fra Norge til Tibnine

Sivilbefolkningen i Tibnine behøver ikke lenger å frykte en kald vinter. Den forrige feltpresten i NMC, Christian Brodtkorb, har samlet inn over to tonn med klær hjemme i Norge og sendt ned til Libanon.

Brodtkorb hadde ikke tjenestegjort lenge i NMC da han ble klar over hvilken levestandard en del familier i og i nærheten av byen hadde. Han alarmerte sin menighet i Norge, Vestre Gausdal menighet, som umiddelbart begynte å samle inn klær og sko.

Resultatet lot ikke vente på seg. Over to tonn med klær, sko og litt toalettartikler ble kjørt med militær transport fra Jørstadmoen ved Lillehammer til Gardermoen.

Klærne ble sendt videre med Forsvarets fly til Tel Aviv, der UNIFIL hentet dem.

- Kartongene med klær kom til NMC i slutten av juni. Vi samlet alle klærne i en verkstedhall, kontrollerte og sorterte dem. De var i meget god stand, vi kastet ikke mer enn 2-3 sekker, sier major Knut Engebu, feltpresten i NMC i kontingent 25.

Engebu fikk god hjelp av både Team Bravo og lederen av den gresk-katolske kirken i Tibnine da klærne skulle fordeles. Kirken delte ut klær til innbyggerne i byen, Team Bravo kjørte ut klær til landsbyer ute i enklaven.

- Vi ga også klær direkte til trengende familier i området. De som fikk for mye, ga videre til andre familier. Hele tiden tenkte vi på hvem som var mottakere, kristne eller muslimer, forteller Engebu.

En muslimsk familie i utkanten av byen fikk nokså mye klær. Fa-

ren døde for to år siden, tilbake sitter moren og 16 barn. Datteren Ami på 16 år steller huset og arbeider ved siden av. Hun tjener under 50 \$ i måneden, og av det skal hun forsørge den store familien. En norsk FN-soldat brukte til sammenlikning over 2000 \$ på en 60-timer i Israel. Den muslimske familien får også mat fra NMC en gang i uka.

Nå er alle klærne delt ut, verkstedhallen er tom. Feltpresten, major Knut Engebu, sanitetsoffiseren, løytnant Inger Sandnes, og den sivile tolken Fawaz Fawaz kan si seg godt fornøyd med innsamlingsaksjonen som feltpresten i kontingent 24 satte i gang.

- Det har vært moro. I ettertid har jeg møtt mange taknemlige mennesker som har fått klær fra oss, sier major Engebu.

(Av Ola Ramsøy Nystøyl)

Eksamen blant våpen og piggrådsperringer

Sist NORBATT arrangerte avgangseksamener for elever i ICA, fant vaktene en bilbombe på flere hundre kilo. Denne gang gikk alt mye roligere for seg.

Sikkerheten var høyt prioritert da NORBATT arrangerte eksamener for 800 avgangselever fra det libanesiske "gymnaset". Skolen i Saqi var rene festningen. Da elevene kom for å ta eksamen, møtte de piggråd, hunder og væpnede vakter.

Og ikke nok med det. Transporten stilte samtlige ledige kjøretøy til disposisjon. Lastebiler, personbiler og busser ble parkert utenfor piggråden som ekstra sikring. Ingen uvedkommende skulle få

anledning til å slippe gjennom "muren".

Bemanningen på 4-2B og 4-2C CP ble styrket i eksamensuka. I tillegg opprettet NORBATT to mobile CPer inne i sentrum. Ingen

slapp gjennom uten å bli grundig sjekket av soldatene.

50-60 soldater

Hele NORBATT gjorde en kjempinnsats da eksamenene ble av-

viklet i august. Kp A avga i overkant av 20 soldater og to 113-PPKer. Soldatene bidro først og fremst til å styrke CPene inn til Saqi og til å holde vakt på den midlertidige parkeringsplassen

like ved Dana. Kp A etablerte dessuten en utrykningsstyrke på åtte mann.

Kp B stilte med 15 soldater og et befall. Fem av soldatene hjalp til med å kroppsvisitere elevene etter hvert som de møtte til eksamen, resten holdt vakt på og utenfor skoleområdet.

MP-laget hadde knapt nok tid til sine vanlige oppgaver, de hadde mer enn nok å gjøre i forbindelse med eksamenene. Personell fra StKp registrerte alle mistenkelige bevegelser på skoleområdet fra vaktposter på taket av Fort Knox og Down Town. StKp hjalp også til med å kroppsvisitere elevene før de gikk inn til eksamen.

Hundetroppen avga to hunder med hundeførere som patruljerte rundt skolen både natt og dag. I tillegg ble hele skoleområdet gjennomgått med eksplosivhund hver morgen før eksamenene startet.

- På dagtid var mellom 50 og 60 befall og soldater travelt opptatt med å avvikle eksamenene, noe førre på kveldstid og om natta, sier koordinator for arrangementet, kaptein Harald Hveding, og legger til at 5-6 mann fra Gendarmeriet også deltok i vaktholdet.

- Hvorfor et så strengt og voldsomt sikkerhetsopplegg?

- Fordi det deltok elever fra hele ICA på eksamenene. Alle de religiøse gruppene i området var representert blant elevene; både kristne, drusere, shia- og sunni-muslimere, forteller Hveding.

Store forberedelser

Mye arbeid måtte også gjøres på forhånd. Buntvis med piggråd ble fraktet inn til Saqi og lagt rundt hele skolen. Det var et tidkrevende arbeid som PI-troppen tok seg av.

- På det meste hadde 400 elever eksamen samtidig. Imidlertid hadde ikke skolen pulter og stoler til mer enn 180 elever. StKp dro derfor til skolene i Marjayoun og Hasbaiya og hentet 200 pulter og stoler der. De satte også opp sju plasttelt utenfor skolen, telt som

NORBATT lånte fra SWED-MEDCOY i Naqoura, forteller Hveding.

Fuskelapper

Samtlige elever, jenter og gutter, ble kroppsvisitert før de slapp inn på skoleområdet. Først og fremst ble dette gjort for å hindre at noen tok med seg våpen inn, men også bøker og fuskelapper ble tatt.

- Det ble ikke beslaglagt våpen av noe slag, men derimot "tonnevis" med fuskelapper. Det var særlig jentene som prøvde seg. Flere hadde gjemt fuskelapper både i BH'en og i trusa, sier Hveding.

Søppelsekkene med bøker og fuskelapper, 2-3 hver dag, ble lagt inni et av plastteltene. En dag stormet en del elever teltet for å få tilbake sine ting, andre ville banke opp lærerne fordi de ble fratatt fuskelappene. Det var vel det alvorligste som skjedde under årets eksamener.

Ingen ferie

I likhet med den videregående skolen i Norge, er også den libanesiske delt i tre linjer eller seksjoner. Forskjellen mellom dem består først og fremst i at de legger vekt på ulike fag, henholdsvis naturfag, filosofi, og matematikk. Seksjonene hadde tre dager hver til disposisjon for sine eksamener. Unntaket var filosofi-elevenne, de gjorde seg ferdig på to dager.

- Elevene hadde slett ingen ferie. De hadde opptil tre eksamener hver dag, forteller George Shoufani som ledet eksamensavviklingen i Saqi. Han er svært godt fornøyd med innsatsen fra NORBATTs side.

Øverst:

Oberst Torolv Nordbø og George Shoufani er godt fornøyd med avviklingen av eksamenene.

Kroppsvisitasjon og grundig sjekk av samtlige elever før eksamenene tar til.

Nederst:

Travel eksamenstid for libanesiske elever.

